

N. J. 10

SACRA SAECVLARIA
IN
IVBILAEIO SECVNDO
GYMNASII

13

EVANGELICO-LVThERANI
ANTE HOS CC. ANNOS
SOLLEMNI RITV INAUGVRATI
PIE ET DECENTER CELEBRANDA

ET

ORATIONES
CVM SACRAM TVM SAECVLAREM
IN AEDE GYMNASII S.

A. D. XXVIII. AVG. AB HOR. MATVT. IX.

HABENDAS

o.

INDICIT

M. IOANNES PETRVS MILLER

GYMN. RECTOR.

HALLAE

FORMIS EXSCRIPSIT I. I. GEBAYER. MDCCCLXV.

Excessurus e vita viscerum morbis gravissimisque doloribus misere excruciatum EPICVRVS cum alia mandabat amicis, lectulum cingentibus, tum haec inprimis, ut ex facultatibus, quas relinqueret, educandis amicorum quorundam liberis conservandaeque scholae suae prospicerent; quod superesset ex recula, id vero diei natali suo et sacrificiis et conviviis celebrando impenderent. (*Diog. Laert. X. 10.*) Quo in mandato id hominis fuit, sui cupere conservatam ad posteros memoriam; philosophi autem, sapientiae suae possessionem, qua scilicet a se inventa jure suo laetari is solebat, in consequentes hominum aetates transferri. Quidni enim speraret, et, qui natalem quotannis diem mense Gameleone acturi, et item omnibus mensibus vicesimo die Lunae in sui atque Metrodori memoriam culturi sint, inter epulas de suis esse praeceptis, quibus scilicet fundere per omnem vitam nostram voluptatem veram et constantem studisset, inter sese disputaturos, atque adeo multis post sese novam hanc suaviter vivendi sapientiam facilius persuasuros? Sed mirum fuisset, CICERONEM nostrum uno hoc loco Stoaec suae ita defuisse, nihil ut reprehendendum in extremis philosophi verbis visus sibi fuerit vidisse. Et sane vidit plura, in quibus perstringendis ita argutulusne dicam? an inepte iniquus interpret est, ut me fere, tanti quippe ingenii studiosissimum, poeniteat, ista vel legisse, vel hic ex pulcherrimo opere transcribere. (*Fin. bon. et mal. II. 31.*) Quis enim aequo animo hanc tulerit subtilitatem? „Haec ego non possum dicere non esse hominis et belli et humani, sapientis vero nullo modo, physici praesertim, quem se ille esse vult, putare ullum esse cujusquam diem natalem. Quid? verene potest esse dies sapientis, qui semel fuit., rel. Sed qui a se ipso et a sapientis gravitate, invidia Epicuri abreptus, paullulum discessit Cicero, deposita minutuli argutatoris persona, mox ad se iterum redit et digniora ingenio suo profert, quae certe ejusmodi sunt, ut cadere in Gymnasi nostri saecularem sollemnitatem egregie mihi quidem viderentur. Quam enim quaeso te, quae mox addit, sunt pulcra! Quod si dies notandus fuit, eumne potius, quo natus, AN EVM, QVOSA PIENS FACTVS EST? - - Sed nihil opus est litibus: tantum dico, magis fuisse vestrum, agere Epicuri diem natalem, quam illius, testamento cavere, ut ageretur. Quibus quidem in verbis et verus de vita hominum sensus, et recta de meritis eorum, quibus sapientiam nostram debemus, sententia continetur. Quod utrumque quam apte ad natales scholarum dies agendos pertineat, commodum est, breviter jam strictimque disputare.

Et

Et primum quidem, ut ab hoc ordiar, diem cuique natalem eum esse, quo vivere coeperit, nulli obscurum est. Istud vero vivere et aliud est ex vulgi, et aliud vicissim ex philosophorum sententia. Nam dum hi quidem cum Socrate ad corpus nihil, ad animum contra referunt omnia, omnem vitae ambitum ex sola sapientia et virtute metiuntur eosque tantummodo vivere existimant, qui iuste, pie et honeste agere siveverint. (*Seneca ep. XLIX.*) Quo quidem magnificentius nihil aut dici, aut etiam cogitari de humana vita potest. Sensit enim is, quem honoris causa sapientis nominare fas est, Socrates, solos deos veram vivere vitam, id est, hoc ipso nomine beatissimam, quod a vitis omnibus, quibus homines contaminarentur, puri, iustitiam et sanctitatem inter se constanter colerent, et assiduis de humano genere beneficiis praeclare merendo infinitam aliarum naturarum vim quam felicissimam reddere eniterentur. Horum igitur vitam qui virtute et beneficentia colenda imitarentur, eos quasi in caelo versari; qui vero humanis sese vitis et fraudibus obstrinxissent, suisque se libidinibus emancipavissent, in corpore, tamquam in carcere, vinculis constrictos teneri. Cui sententiae proxima erat haec, quam Cicero supra obscurius, alibi clarius in Catone maxime suo, expressit: non esse eam partem, quae cernatur, Laelium aut Scipionem, sed illam, qua quisque loqueretur et ageret. Ex quo consequatur necesse est, non tum quidem natum esse Laelium, quo editum in lucem ejus corpus fuerit, sed ea die, qua prima sapientiae atque virtutis semina conceperit. Et de hac nativitate multa solebat ingeniose ac jucunde disputare Socrates, atque si cui amorem sapientiae primum persuasisset, huic obstetriciam opem in vita nanciscenda, dicere se praestitisse. Quorum autem hae pertinuerint sapientissimi hominis argutiae, non est difficile ad perspicendum. Nam quum sciret, ad unum mortaliū omnes magno et incredibili vitae longioris studio teneri, monere voluit, qua de vita protrahenda maxime cogitare deberent, scilicet non de ea, quae corporis motu, aut delectatione contineretur, sed de illa potius, cujus omnis vis ac beatitas in bene recteque agendo posita esset. (*Xenoph. Mem. Socr. IV. 8. Cic. Tusc. I. 40.*) Illam enim, disputabat, quantumvis centum annis constaret, tamen brevem esse, quoniam extremum sit in ea aliquid; hanc vero, aequae ac deorum vitam, nullo unquam fine esse definitam, sed esse perpetuum ad majora ac sublimiora quasi quemdam adscensum; nec ullo tempore caelestium mentium actionem atque vigorem terminari, quippe qui, ut deorum providentia, semper in aliquo novo virtutis genere vires suas exercitarent. Quibus sententiis altum quemdam et sublimem humanae dignitatis sensum inspirantibus, proclive erat, ut, qui illis imbuerentur, putarent, qui mortis dies et vitae hujus caducae ac fluxae supremus esset, eundem vitae eminentioris diviniusque primum, atque adeo tamquam verum ejusque natalem gratulationibus et agendis Deo gratias summa cum laetitia esse concelebrandum. Et placuit haec de emortuali die opinio non philosophis modo, quotquot eorum ad Socratis et Platonis abditos et excelsos sensus assurgerent, sed etiam de Christianis plerisque, quibus quippe suave, saevientibus maxime in fratres Domitianis, Decis et Diocletianis, videbatur, eum diem, quo quisque Christi causa inter horrendos cruciatus ad Deum, ad Iesum dominum, cujus amore toti flagrabant, et ad sacrosanctum illud caelestium mentium concilium hinc emigraret, natalem martyrum appellare. Fatendum vero est, sublimioris hujus nativitatis cogitatione mire pios et dedicatos Deo animos adversus mortis minas et terrores muniri. Neque tamen vicissim eorum

est contemnenda sapientia, qui verebuntur fortassis, quod si haec paulo nimium orationis copia et gravitate exormentur extollanturque alti et nobiles sensus, vitae hujus pios omnes aedium capiat, illius vero desiderium tam ardens et vehemens, ut vix sibi temperaturi sint, quin viae ad caelum compendia quaerant, immo vero laetum illum vere natalem diem ante, quam fata jubeant, pie ceant sibi occupandum. Quo in periculo a piis et a civitate avertendo felix et jucundus est Cicero, ut seipsum vicisse disputandi cum gravitate, tum suavitate videatur. (*Somm. Scip. c. 3*) Sed vellicat mihi aurem molliter unus de juvenibus nostris, commode magistrum admonens, non esse tam fastidioso attingendum locum de insidiis vitae ab altioris illius desiderio nimio, atque adeo ab ipsa pietate metuendis; contra vero ea nonnisi laeta, prospera et ad hilaritatem alendam accommodata tractari a nobis debere.

Teneamus igitur, et id quidem praeter popularem opinionem, in natalitiis feriis non de hoc simpliciter gaudendum esse sapienti, quod natus sit; id enim habet nostrum quisque cum toto animantium genere commune; sed eam sanctis animis laetandi impensius materiam praebere cogitationem, quod sint ad divinam humanamque sapientiam et ad virtutem omnem ex CHRISTI divinis praeceptis et exemplis colendam nati, eaque natura instructi, quae possit ad divinam illam altitudinem inter perpetua sanctitatis exercitia sensum sensimque excelso nisu adscendere. Fallor enim, an qui urbium olim natales celebraverunt, non lapidum aut lignorum coagmentationi hunc honorem habere, sed civium illi, legum et jurium communione stabilitae atque firmatae consociationi tribuere voluisse, sunt censendi? Neque enim strues istae aut moles saxorum Roma, illa terrarum orbis regina erant, sed illa potius tot hominum aequo religionum et institutorum foedere junctorum societas. Pro hac enim, non pro testis, Decii morti sese doverunt, Cicero vero et optimus quisque nullum discriminis aut insidiarum ipsiusque mortis denique genus defugiendum sibi putarunt. Aut, quomodo Augusti natalis dies celebraretur, non quod natus sit C. Octavio filius, sed quod patriae pater ea die S. P. Q. R. datus, sollempni et publica memoria recolendum P. C. videbatur.

Quod ut cogitemus, Cicero supra monuit, *eum natalem juste agendum*, praecipiens, *quo sapiens factus sis*. Haec vero quam apprime ad castitatem urbis nostrae laetitiam excitandam augendamque faciant, nemini cordatiorum scio obscurum esse; sed juvat tamen, huic cogitationi paululum inhaerere, atque expendere, *Scholarum natales*, urbium et quamplurimorum hominum esse. Et video quidem, multos fortassis fore, qui id mirentur, ex hac tabula civitati publica gaudia agitanda, mea quasi praeconis vocula indici, immo vero ex sacro suggestu itas ferias jam jam indicta religiose esse. Quid enim? audio nonnullos, quid isti aeris campani et tubarum strepitus? aut quid illa, quantalacunque fuerit, in aede vestra sacra pompa? Nolite, oramus vos, academicae pubis ferventissimis studiis aut tot virorum publicis commodis regia auctoritate inservientium laboribus ista natalitia hilaritate obstrepere. Quin potius in monte isto vestro et in hortulis vestris placide umbris vestris fruimini. Quodsi enim per vos sapere civitatem hanc exsistimaretis, arrogantius id profecto facturi essetis. Hallam enim quocumque te vertas, Musarum vocibus personare, et omnis scientiae, eruditionis, artium et liberalioris disciplinae genere illustratam an non dudum vosmet animadvertistis? Transienti per forum, Fridericianum beneficium sidus micat:
Glau-

Glaucham tendentis oculos utriusque tot juvenum nutricis liberalis species ad se alliciet: ad Salam secundo alveo decurrenti jucundo spectaculo est Gymnasium Reformatorum. Nec suburbia prorsus muta aut obscura sunt. Vos vero vestra de porticu ita lactari nos omnes jubetis, ac si nullae aliae Athenis audirentur sapientum voces.

Hae ut fictae a me per jocum videri possunt querelae, (quod Cicerone et Quintiliano testibus rhetores de palaestra in quaestionibus suis infinitis ingenii exercendi causa facere stueverunt) ita locum tamen faciunt almae matri nostrae, Gymnasio, de se senili more paululum gloriaudi. Quod enim, (ita mihi quidem loqui illa per quietem visa est) quod vos scilicet sapitis, non tam impudens sum, mihi ut id tribuere velim. Neque enim ignara sum, vinci me a Fridericiana: at, quod patres olim vestri egregie sapuerint, quod bene de omni merito fuerint, quod ante centum cum dimidio annos Halliam, tamquam ad mercatum undiquaque juvenes confuxerint, id si mihi sumsero, facturam id esse confido approbantibus bonis omnibus. Praeter me autem, nemo est adeo in hac civitate hospes, qui ignoret, aliam nullam fuisse litterarum omnium in hac copiosa urbe nutricem. Quare si quercibus aut aedibus senectus solet nonnihil venerationis non aliam ob causam conciliare, quam quod habeat ille adspectus ad casum multorum, quibus illa quidem prisca temporis monumenta defuncta sunt, memoriam refricandam, vis et facultatis plurimum: aequum videri multo magis oportet, scholam illam, quae integra et facta ex tricennalis belli incendio aut pestilentiae, illius maxime, quae MDLXXXVI et LXXXII. sacra et profana omnia vastavit, furoribus ac faucibus evaserit, tamquam singularis divinae providentiae monumentum coli atque spectari. Quae si levia aut cum aliis locis communia quibusdam viderentur, praesto sunt nomina magnorum aliquot virorum, qui mea ex disciplina olim prodierunt. Sed ablinebo a tam caris nominibus, quippe quae malim, suarum cujusque civitatum, quam mea censei ornamenta. Mihi quidem satis est, beatam tot filiorum matrem esse, et malo verecunde frui meorum hac meritum in remp. conscientia, quam fama; operam datura, ut mihi ipsi non defuisse, neque ab hac mea antiqua laude videar descivisse. Haec illa. Quae qualia fuerint, lectores, vere saltim illa de se praedicare potest ab ipso suo senio veneranda et cara a foecunditate mater, Gymnasium; immo vero nescio, an non hoc nobis carior esse et venerabilior suo jure debeat, quod longius ab illo vitio abest, quod HORATIVUS seni tamquam proprium tribuit:

Difficilis, querulus, laudator temporis acti

Se puero; censor castigatoremque minorum.

Ut enim non omnino ignara fuerit nostra priscae illius suae felicitatis, cum sola illa in hac civitate floreret, undiquaque ad illius sinum et disciplinam confluentibus juvenibus; atque non sit infruandum, et obscuratum fuisse aliis luminibus antiquum hoc urbis sidus, et attritis etiam haud mediocriter cum sumtuum magnitudine, tum iniquioribus quibusdam casibus, viribus suis, aegre illam vegetam et virentem senectam, quam in humano genere tantopere amamus et admiramur, sustinuisse: non est tamen ad istam morositatem lapsa schola nostra, ut alienae felicitati aut famae inviderit, quin adeo non difficilibus est moribus, ut non eadem cum saeculo repuerascat blandius, et, quibus quaeque aetas principatum tribuerit artibus, his maxime imbuendam a sese pubem suam censuerit.

Sic, ut hoc utar, cum ardere inter nos neglecta olim mathematica, physica, geographica, vernaculae linguae ac francogallicae, historiae item litterariae studia inciperent: in his tradendis, exornandisque ita jam ex longo tempore tota est, ut iniquissimus sit, qui officio eam bonae matris, aut commodis filiorum suorum, atque adeo ipsi avitae laudi suae defuisse pronuntiaverit. Quo magis laudanda est a me eorum, quorum post DEVM, consilio et auctoritate res nostrae aguntur, prudentia atque aequitas, quod, quos educandae sobolis peritos et fideles magistros cognovissent, his liberum esse velint, re graviter deliberata et cognita, compendia viarum trito illi quidem, at minus praesenti temporis aut publicis commodis satis accommodato itineri sapienter utiliterque anteferre. Cui rei satis luculento est indicio, quod cum GASSERVS magnam moliretur eamque admodum probabilem A. O. R. S. c1313ccxxxvi in tradendis disciplinis mutationem, adeo non improbarent generosum istud et grave consilium, ut laudandum potius omnique ratione adjuvandum dicerent Gymnasii Ephori. Sed ut tantae rerum omnium, quantumvis in meliorem formam, mutationi, res nostrae et alia obstant, hunc tamen auctores et adjuutores honorifice commemorandi consilii sui habuerunt et nos habemus post eos, fructum, ut multa sensim sensimque leni temporis lapsu et citra invidiam, quae novitatis comes esse dudum fuit, ad istam, quam meditabantur viri illi, liberauiorem formam accederent. Ego vero ingratus essem erga optimos collegas, nisi hoc publice prae me ferrem, ut quisque optime sit cordatus et publicis commodis favens, ita mire me in re gerunda in dies melius ac provehenda adjutum et excitatum adeo, ivisse. Quos me de sua illa facilitate eo magis amare fas est, quo plus habet ea flexibilitas in confirmata ipsis annis aetate, mente et consuetudine admirationis. Neque haec tam mirabilis et merito praedicanda animorum studiorumque nostrorum consensus optato suo huc usque et prospero eventu caruit. Ut enim in tanta aedilium maxime et aliorum sumtuum magnitudine, reddituum vero mediocritate, difficillimis praesertim temporibus, quibus vix defuncta est cum civitate schola nostra, nihil sit, quo invitare magnopere alienos inprimis hospites queamus: magna tamen ex peregrinis terris ad nos accessit discipulorum frequentia, ut jucundum sit, in albo Gymnasii tot urbium remotissimarum nomina repetere.

Sed non committam, ut percensendis his et aliis rebus gloriari de rebus nostris videar velle: quod licet ubilibet locorum non incommode fiat, Hallae modo, i. e. ea in civitate, quae aemulos laudis habet, magnis meritis conspicuos, et universitate litterarum superbit, vanius consilium videri posset et fortassis arrogantius: haud secus, atque qui Hamburgi de fortuna, quam mercatu suo inter Helvetos, Saxones aut viciniore gentes experiretur, multa jactaret, quasi id non majus esset, cum extrema India rem agere feliciter.

Tribuamus igitur potius rei nostrae felicius inter tot duras vicissitudines, a quibus non est immunis humana omnis conditio, gestae laudes iis, quibus pie debemus. Et cui majores gratias agere fas sit, quam DEO, qui unus potuit numine suo et providentia efficere, ut aedes haec a fordibus papalium superstitionum et earum maxime, quibus ignavum monachorum genus, quod ERASMVVS, oculatus testis, tam belle pingit suis in colloquiis, in turpi suo otio fecure indulgebat, aut potius turpissimo obsequio serviebat, purgata, caelestis sapientiae omniumque divinarum humanarumque disciplinarum domicilium reddita fuerit. Quod, quantae molis fuerit, docere, longum nimis foret. Hoc vero loco

Ioco id unum non est praetereundum, majores nostros, lucis utpote orientis amantissimos, jam A. O. R. S. c101xxli. ingenti pecuniae summa, edito illis imperata, aliquam religiosae libertatis umbram ab ALBERTO, aulae Rom. Purpurato redemisse, ipsumque IVSTVM IONAM Vitemberga huc evocatum, rei sacrae moderandae praefecisse; plenam vero libertatem Transactione demum Pafaviensi cum reliqua Germania, qua Evangelio paret, impetrasse, unos vero Monachos non prius, quam A. LXI. auctoritate SIGISMUNDI, Brandenburgici, facultatem cultus publici ex formula pontificis Romani celebrandi amisisse, brevi vero post sponte sua pristinas suas in aede nostra et in Glauchenſi suburbio sedes deseruisse. Cui quidem beneficio hunc quasi cumulum accedere voluit optimus praeful, ut, quum veteres coloni jam migravissent, ex lege inter IO. FRIDERICVM Saxonem et inter IO. ALBERTVM Magdeburgicum A. XLVI. pacta, monasterium a *fratribus minoribus* et monialibus vacuum relictum ita vindicaretur, ut illud publicis commodis pro sapientia sua destinarent, quod ipsum tanto aequius postulaverant, quanto certius erat, et exstructum primum ex aerarii sumptibus monasterium fuisse, et civium liberalitate una conservatum. Impetrabant vero Patres civitatis hanc veniam conciliatore maxime M. PAVLLO PRAETORIO Consiliario Praefulis et amico; ea autem non melius, ut prudentissimii erant, se usuros esse intelligebant, quam si tres illas parochiales scholas et his obscuriores reliquas, in unum corpus cogerent, et huic uni Franciscanam aedem sancto ritu publice dedicarent. Factum hoc est hoc ipso mense Augusto et die quidem ejus 17. st. v. A. LXV. tantique beneficii et divini muneris anniverſariam memoriam ad omnem posteritatem civium suorum transferri gravissime voluerunt. Sed vana fuisset haec majorum nostrorum de provehenda litterarum luce et dignitate tuenda providentia, nisi, qui in eorum locum successerunt, hanc principem sibi ab illis curam quasi per manus traditam exiltimavissent. Et superiorum quidem temporum laudes enumerare longum esset, nostrae vero aetatis profusum tacere, insignis in tanta merita impietatis. Possent vero ex nostra memoria ea adferre singularis curae cum AMPLISSIMI SENATVS, tum COLLEGII SCHOLARCHALIS pro salute nostra tuenda augendaque specimina, quae, ut temporum nostrorum difficillima est ratio, quo magis arcanis malis et necessitatibus accommodata sunt, ita minus publicam lucem et praedicationem ferunt. Est enim quoddam sanctius boni patris familias curarum genus, quod eam ipsam ob causam, quia internis et maximi momenti rebus liberorum istis consiliis prospectum itur, non est ultra sacrum illud penetrale et limen proferendum. Reliqua, quae a munificentia et largitionibus divitum proflexerunt, publicorum locorum et item institutorum ornamenta non ferunt istas tenebras, sed lucem et commendationem desiderant, non alio magis nomine honestam, quam quod in hoc liberalitatis praeconio magna vis inſit ad aliorum munificentiam provocandam. Vestram vero, PATRES, sollicitudinem, vestras deliberationes in istis angustiis rebus nostris non quidem lautior et exsplendescens operis eventus, sed pietas una commendat et DEO quidem maxime, quod unum nobis merito certissimum est rei felicius gerendae praesidium, DEO inquam ipsi commendat. Nam quae humanis opibus fulcitur in deliberando aut re gerenda sapientia, facile sui ipsius commendatrix est et praecones admiratoresque invenit plurimos: quae vero his est destituta, in obscuro jacet. Quae quidem cogitatio dicere non possum, quantum illa animum meum confirmet, non esse commissurum, qui parvis rebus ad-

jutor

jutor adest, DEVM, ut temporum injuria, senio quasi confectum ipsaque mole sua oppressum ruat nostrum Gymnasium.

Quas quidem pias spes non PLINIVS aliquis, pulcre de schola a se constituta, at jactantius de suis in eam meritis praedicans (L. I. ep. 12) in nobis excitabit, sed is, qui toties nos inter bellicos istos strepitus et terrores non minori gravitate, quam copia divinis solatiis erectos de omni rep. bene sperare jussit, VIR SVMME VENERANDVS atque ipsis suis meritis EXCELLENTISSIMVS, FRIDER. EBERHARDVS RAMBACH, *Consist. Magd. membrum, coetuum ad Salam fl. et Hallensis Ministerii Inspector, Pastor ad aedem B. Virg. primarius, et Gymnasii Scholarcha meritissimus*. Quae enim in crastinum diem a splendidissimo Senatu, Gymnasii patrono, supplicatio ad agendas DEO, conservatori nostro, pietissimas gratias est decreta, ea vero non meliora aut laetiora auspicia capiet, quam sacris in aede scholae nostrae ex pura evangelii norma et forma faciundis, duce autem et interprete eo, qui et IPSE castissimae doctrinae, hoc ipso in templo ante CC. annos stabilitae, et omnis humanitatis liberaliorisque disciplinae studiosissimus est. Et sanctae quidem hujus caerimoniae, qua Hallensis civitas, nunquam non optimarum artium studiis favens, pietatem suam erga DEVM, litterarum et virtutis unum statorem et conservatorem, est testatura, initium ab hora antemerid. IX. fiet, dato aeris campani ex tota urbe signo. Illa vero pie et religiose peracta, consensam cathedram ornabit publicus PATRVM CIVITATIS orator et interpres, VIR CONSULTISS. atque AMPLISSIMVS, GE. DAV. THEBESIVS, Syndicus urbis et Gymn. Scholarcha meritissimus. Ut igitur

SERENISSIMVS PRINCEPS BERNBVRGICVS

eminentissimum hunc Musis nostris honorem pro SVA illa, quam hostiles ipsae provinciae tamquam sideris benefici ex tenebris in media tempestate emicantis, jubar veneratae sunt; nos vero, ut ea bono nostro fruimur, ita laeti quoque quotidie in tuemur, clementia habere dignetur, submississime rogamus. Et quoniam totus hic sollempnis ritus ad supplices DEO gratias devota et pia mente agendas atque ad bonarum artium laudem est decretus, audemus, quantacunque possumus et debemus, obfervantia et contentione, Proceres ac ornamenta OMNIVM hujus civitatis ORDINVM obtestari, ut frequentia sua honorifica quanti faciant reip. seminaria, prae se ferre et palam facere haud graventur; idque eo magis facturos confidimus, quod ipsi inter externos eruditi quidam viri communem hanc sibi laetitiam videri, non litteris modo, verum etiam libellis significandum existimaverit. Quorum, qui primus fuit, merito honoris causa nominari a me debet VIR CONSULT. et EXCELLENTISS. D. IO. CAROL. CONR. OELRICHS Hist. Jur. litt. Pr. ord. in regio atque acad. Gymn. Palaeo Stettin. Diss. doctissima de *Servis juris peritis atque Magistratibus apud Rom. trigae Gymnasiorum Iubilaeum* II. celebrantium, et nostro nominatim, dicata.

P. P. Hallae Magd. a. d. XXVII. Aug. A. O. R. S. c13 Idcc Lxv.

Jf 3373

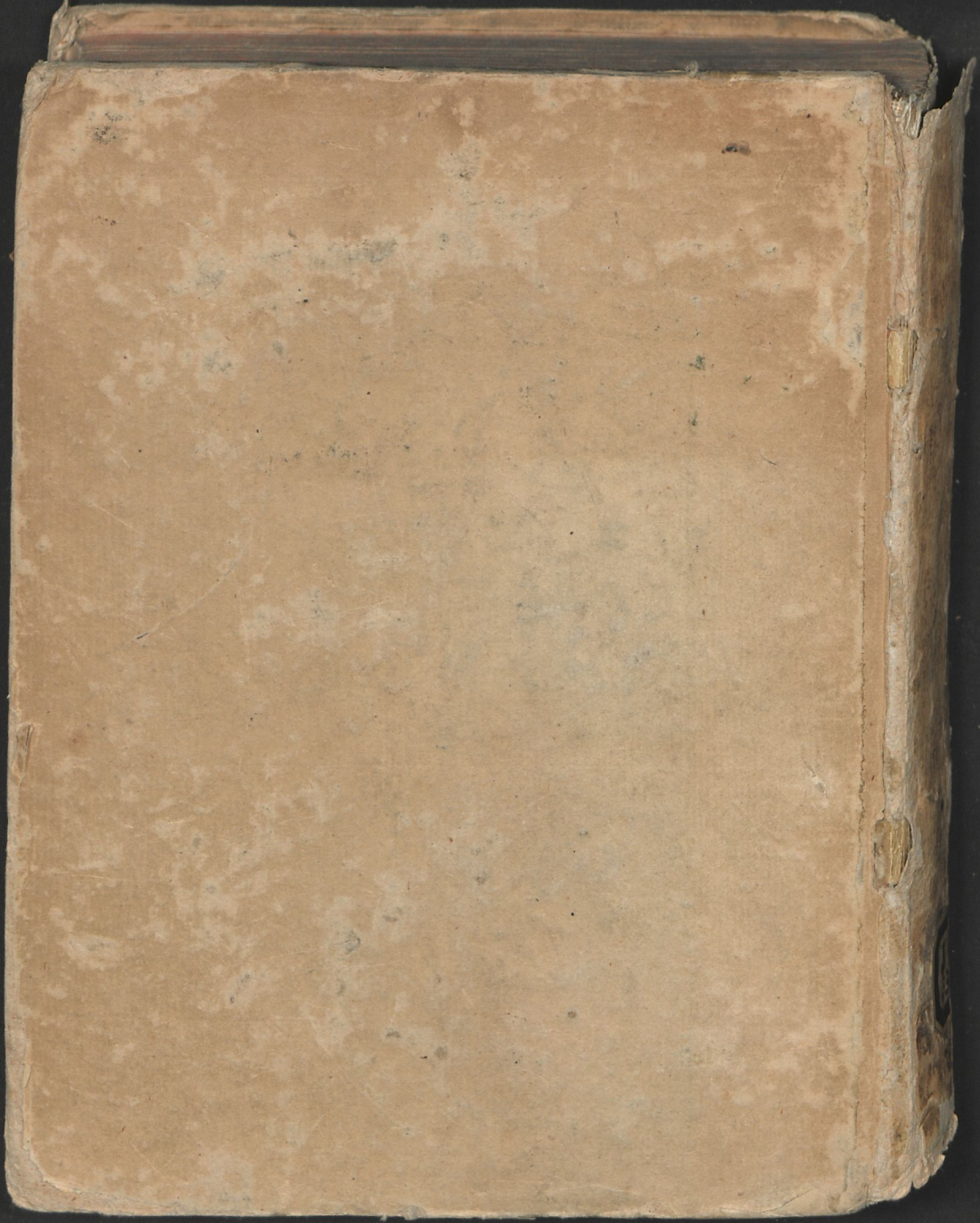
ULB Halle 3
002 188 97X

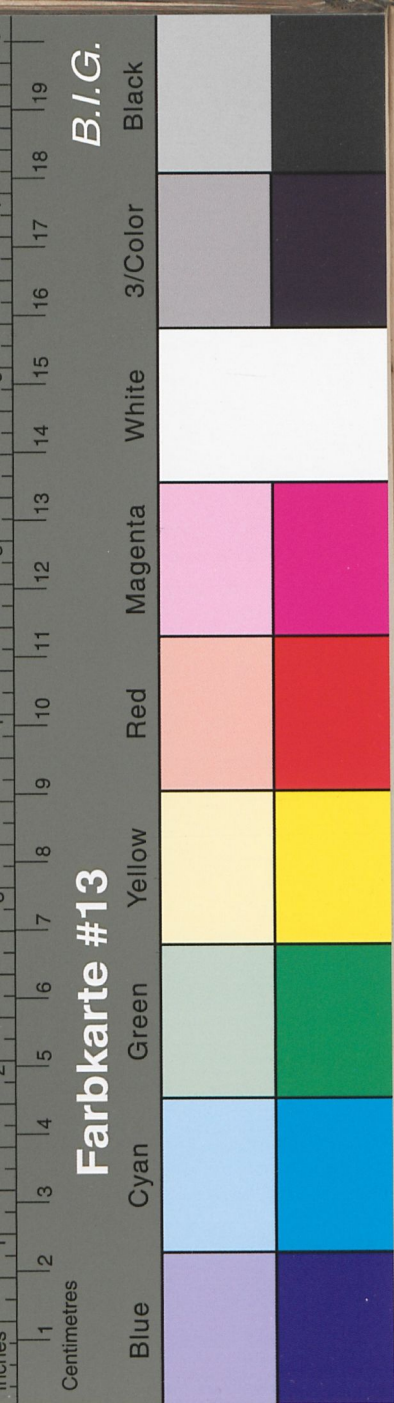

Sb.

V. 17 Ant.

13

SACRA SAECVLARIA
IN
IVBILAEO SECVNDQ
GYMNASII

EVANGELICO-LVTHERANI
ANTE HOS CC. ANNOS
SOLLEMNI RITV INAVGVRTI
PIE ET DECENTER CELEBRANDA

ET
ORATIONES
CVM SACRAM TVM SAECVLAREM
IN AEDE GYMNASII S.

A. D. XXVIII. AVG. AB HOR. MATVT. IX.

HABENDAS

INDICIT

M. IOANNES PETRVS MILLER

GYMN. RECTOR.

HALLAE

FORMIS EXSCRIPSIT I. I. GEBAYER. C1D15CCCLXV.